

Prijedlog proračuna Grada Zagreba za 2016.

Kratki vodič

Studeni, 2015.

NAKLADNIK

Grad Zagreb, Trg S. Radića 1, Zagreb

ZA NAKLADNIKA

Gradski ured za financije Grada Zagreba

PRIREADIO

Institut za javne financije, Zagreb

GRAFIČKI DIZAJN I PRIPREMA

Bachrach & Krištofić

NJI₃

ISBN 978-953-7479-50-3

Prijedlog gradskog proračuna za 2016. važan je dokument za sve građane i građanke Grada Zagreba. Neki se voze tramvajima koje Grad subvencionira, nekima djeca pohađaju gradske vrtiće i škole, a svi koriste javnu rasvjetu i gradske ceste.

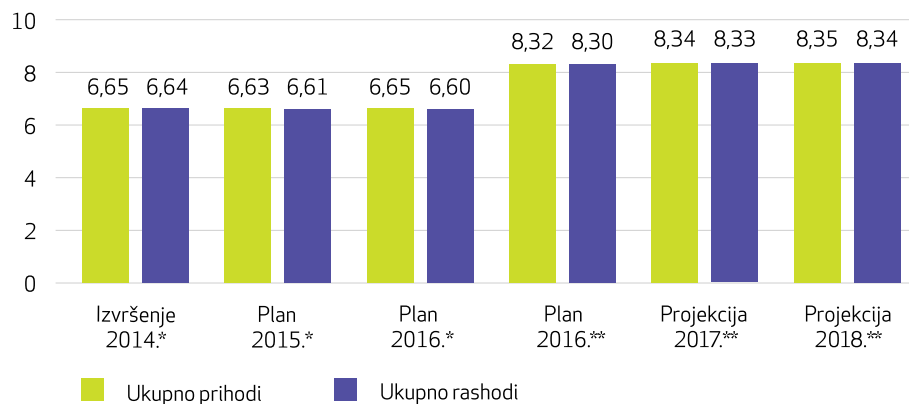
Prijedlog gradskog proračuna za 2016. složen je i opsežan dokument koji prikazuje iz kojih se izvora planira prikupljati i trošiti gradski novac, pa je cilj ovog kratkog vodiča pružiti što jednostavnije i sažetije, osnovne informacije te time i potaknuti građane da se uključe u proračunski proces. Sudjelovanjem u tom procesu građani mogu pridonijeti kvalitetnijim i učinkovitijim gradskim uslugama. Na mrežnim stranicama Grada dostupne su detaljnije informacije o [Prijedlogu proračuna za 2016.](#), a informacije o gradskom proračunu i proračunskom procesu u [Vodiču kroz proračun Grada Zagreba](#).

Prema kalendaru propisanom u [Zakonu o proračunu](#), gradski se proračun donosi na temelju godišnjih Vladinih [Smjernica ekonomske i fiskalne politike](#) te [Uputa Ministarstva financija za izradu proračuna jedinica lokalne i područne \(regionalne\) samouprave](#). Prema tim dokumentima Vlada u razdoblju od 2016.–18. očekuje rast BDP-a od 1 do 1,5%. Tako će i planirani prihodi i rashodi proračuna Grada Zagreba u tom razdoblju bilježiti blagi rast. Planiranju gradskog proračuna pristupilo se oprezno i restriktivno, jer je osim planiranog rasta BDP-a trebalo uzeti u obzir i gradske gospodarske i društvene specifičnosti, pridržavajući se odredbi Zakona o proračunu i Zakona o fiskalnoj odgovornosti.

Tekst koji slijedi nudi kratki prikaz prihoda, rashoda, računa financiranja i duga u razdoblju od 2014.–18., te detaljniju razradu prihoda i rashoda za 2016.

PLANIRANI PRIHODI I RASHODI

Ukupni prihodi proračuna Grada planirani u 2016. iznose 8,32 mlrd. kuna, a ukupni rashodi 8,3 mlrd. kuna (grafikon 1). Značajan rast prihoda i rashoda u odnosu na plan iz 2015. – kad su iznosili 6,6 mlrd. kuna – posljedica je **zakonski propisane obveze** uključivanja u proračun vlastitih i namjenskih prihoda svih gradskih proračunskih korisnika, kao i rashoda koji se financiraju iz tih prihoda. Dakle, radi se o metodološkoj promjeni obuhvata gradskog proračuna koja dovodi do porasta prihoda i rashoda. Kada bi proračun imao jednaki obuhvat kao i ranijih godina, **prihodi i rashodi proračuna Grada u 2016. otprilike su na razini iz 2014. i 2015.**

Grafikon 1: Prihodi i rashodi proračuna Grada Zagreba, 2014.–18. (u mlrd. kuna)

* Bez vlastitih i namjenskih prihoda proračunskih korisnika i rashoda financiranim iz tih prihoda.

** S vlastitim i namjenskim prihodima proračunskih korisnika i rashodima financiranim iz tih prihoda.

Istodobno s prijedlogom proračuna za 2016., rade se i projekcije proračuna za 2017. i 2018. Grafikon 1 pokazuje da će proračunski prihodi i rashodi u 2017. i 2018. bilježiti blagi rast u skladu s rastom BDP-a.

Gradski **proračun sadrži prihode i rashode svih 324 gradskih proračunskih korisnika**, odnosno institucija koje je Grad osnovao, koje većim dijelom financira i koje su navedene u **Registru proračunskih i izvanproračunskih korisnika**. To su, primjerice, javnozdravstvene ustanove (domovi zdravlja, poliklinike, bolnice, zavodi), predškolske, osnovnoškolske i srednjoškolske ustanove, ustanove socijalne skrbi, vatrogasne postrojbe, Zavod za prostorno uređenje, Javna ustanova Maksimir, Zoološki vrt i Ustanova za upravljanje sportskim objektima.

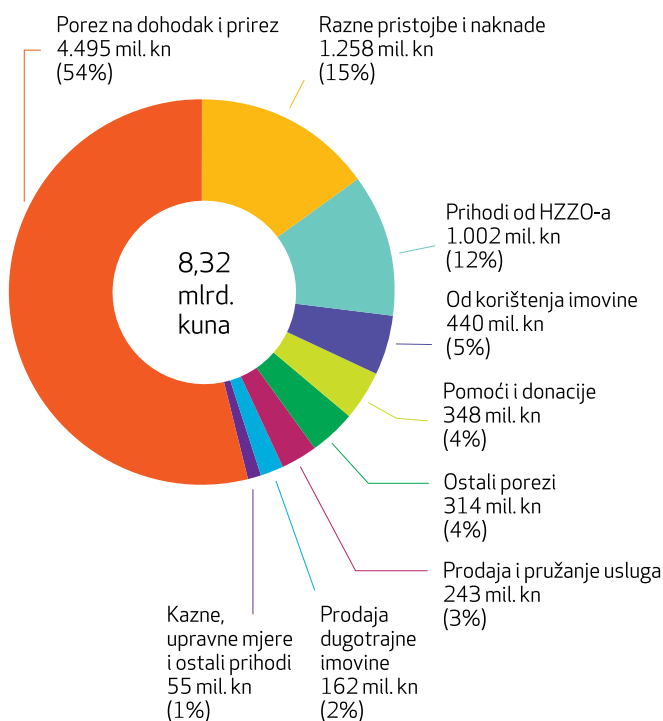
Postoje i **trgovačka društva koja je Grad osnovao** za obavljanje javnih službi i djelatnosti u javnom interesu (npr. Zagrebački holding), no ona se ne financiraju većim dijelom iz gradskog proračuna, odnosno nisu proračunski korisnici, pa se njihovi prihodi i rashodi ne prikazuju u gradskom proračunu.

Svaka će zaposlena osoba u gradski proračun prosječno mjesečno uplatiti 976 kuna poreza i prireza na dohodak.

PLANIRANI PRIHODI

Ukupni prihodi će 2016. iznositi 8,32 mlrd. kuna (grafikon 2), od čega će se više od polovice prikupiti od **poreza i prireza na dohodak (4,5 mlrd. kuna)**. Slijede prihodi od raznih **pristojbi i naknada** u iznosu od 1,3 mlrd. kuna, uglavnom od komunalnih doprinosa i naknada. Treći po značaju su prihodi proračunskih korisnika od HZZO-a za pružene zdravstvene usluge (otprilike 1 mlrd. kuna).

Grafikon 2: Prihodi proračuna Grada Zagreba, plan 2016.*

* S vlastitim i namjenskim prihodima proračunskih korisnika.

U odnosu na 2015., uključivanje vlastitih i namjenskih prihoda proračunskih korisnika dovodi do povećanja proračunskih prihoda od 1,67 mlrd. kuna. To su ponajprije prihodi od HZZO-a (1 mlrd. kuna), od prodaje građevinskih objekata (334 mil. kuna), po posebnim propisima (254 mil. kuna)

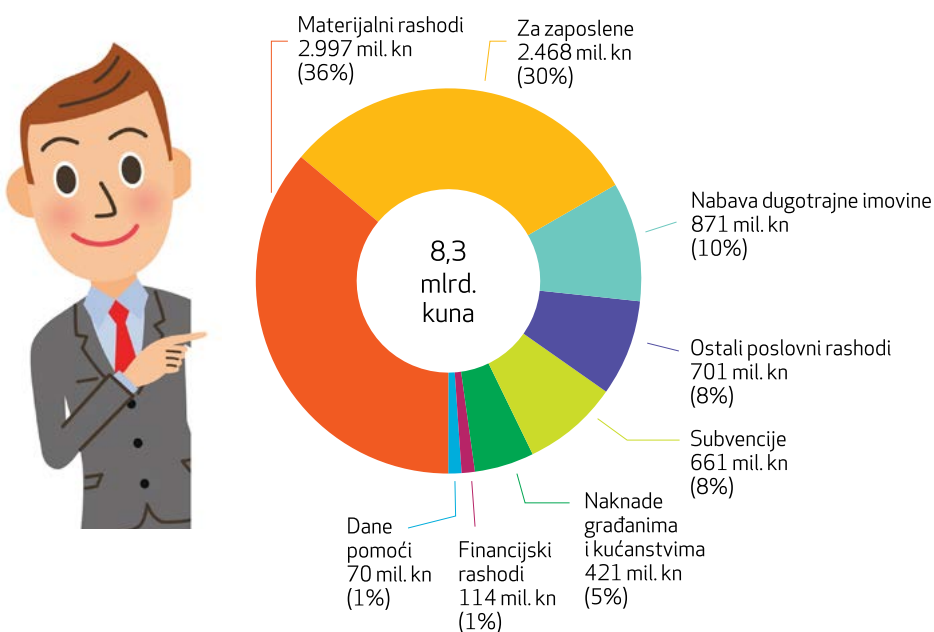
te od prodaje roba i pružanja usluga, npr. program produženog boravka u školama (243 mil. kuna). Uključivanje vlastitih i namjenskih prihoda proračunskih korisnika u proces planiranja i izvještavanja svakako predstavlja napredak u transparentnosti i cjelovitosti izvještavanja o gradskom proračunu.

Prihodi gradskog proračuna bez vlastitih i namjenskih prihoda proračunskih korisnika otprilike se zadržavaju na jednakoj razini kao i 2015. **Najviše će se povećati prihodi od poreza i prireza na dohodak** (180 mil. kuna ili 4,2%) uslijed planiranih pozitivnih makroekonomskih trendova. **Najviše će se smanjiti prihodi od prodaje dugotrajne imovine** (100 mil. kuna ili 38%), odnosno poslovnih objekata i gradskih stanova.

PLANIRANI RASHODI PO VRSTAMA

Ukupni rashodi će 2016. iznositi 8,3 mlrd. kuna (grafikon 3), a osnovni prioriteti su:

- redovito funkcioniranje svih gradskih službi i gradskih upravnih tijela u cilju pružanja najviše razine usluga građanima;
- ista razina stečenih prava za građane lošijeg materijalnog stanja;
- realizacija investicijskih projekata u skladu s proračunskim mogućnostima, te
- redovito podmirivanje svih ugovornih i kreditnih obveza.

Grafikon 3: Rashodi proračuna Grada Zagreba po vrstama (ekonomska klasifikacija), plan 2016.*

Materijalni rashodi (3 mlrd. kuna) se najvećim dijelom odnose na tekuća i investicijska održavanja objekata komunalne infrastrukture (npr. održavanje javnih površina, javne rasvjete, cesta, groblja i krematorija) i objekata gradske uprave i gradskih proračunskih korisnika, ali i na uredski materijal, energiju i usluge neophodne za funkcioniranje gradskih upravnih tijela i gradskih proračunskih korisnika.

Rashodi za zaposlene (2,5 mlrd. kuna) obuhvaćaju ukupne plaće, doprinose i ostale rashode za 11.109 zaposlenika gradske uprave i gradskih proračunskih korisnika. Tu su i planirani rashodi za zaposlene na projektima koji se financiraju iz sredstava EU-a.

Za **nabavu dugotrajne imovine** planira se utrošiti oko 871 mil. kuna za ceste, komunalnu infrastrukturu, poslovne i ostale građevinske objekte te opremu u školstvu, zdravstvu, ustanovama socijalne skrbi i slično.

Ostali poslovni rashodi u iznosu od 701 mil. kuna najvećim dijelom podrazumijevaju tekuće i kapitalne donacije i pomoći. Tekuće donacije (421 mil. kuna) su za sufinanciranje sporta, vrtića, vatrogasne zajednice, poticanje poljoprivrednika, te razne udruge, društvene i kulturne projekte i inicijative. Kapitalne pomoći (228 mil. kuna) gotovo se u cijelosti odnose na obnovu voznog parka ZET-a.

Subvencije od 661 mil. kuna su za poticanje proizvodnje i usluga trgovačkih društava, obrtnika, poljoprivrednika, te malih i srednjih poduzetnika. Najveći se dio odnosi na javni gradski prijevoz, odnosno ZET (505 mil. kuna) te na zakupninu dvorane Arena (57 mil. kuna).

Ukupni rashodi gradskog proračuna, bez rashoda financiranim iz vlastitih i namjenskih prihoda proračunskih korisnika, planiraju se na otprilike istoj razini kao i 2015. **Najviše će se smanjiti rashodi za nabavu dugotrajne imovine** (60 mil. kuna ili 8,4%), osobito za gradnju nerazvrstanih cesta. Smanjit će se i **naknade građanima i kućanstvima** (53 mil. kuna ili 11%), zbog manjih troškova nabave udžbenika i gradskog prijevoza, uz istodobno zadržavanje već stečenih socijalnih prava. Istodobno se planira rast troškova za zaposlene (59 mil. kuna ili 4%) te rashoda za usluge (47,5 mil. kuna ili 2,7%).

PLANIRANI RASHODI PO NAMJENI

Na svakog građanina Grad će 2016. prosječno mjesečno trošiti 895 kuna (grafikon 4). Najviše za obrazovanje (169 kuna), zdravstvo (158), ekonomske poslove (152) i usluge unaprjeđenja stanovanja i zajednice (131 kune).

Grafikon 4: Prosječna mjesečna potrošnja po namjeni, po građaninu (funkcijska klasifikacija), plan 2016. (u kunama)*

* S rashodima financiranim iz vlastitih i namjenskih prihoda proračunskih korisnika.

Rashodi za obrazovanje odnose se na predškolsko obrazovanje (npr. zaposlene u gradskim vrtićima, subvencioniranje povlaštenih cijena gradskih vrtića), te osnovno i srednjoškolsko obrazovanje (uključujući dio plaća za zaposlene, npr. produženi boravak, te materijalne rashode i nabavu dugotrajne imovine).

Rashodi za zdravstvo odnose se na zdravlje, zdravstvo i zdravstvenu zaštitu, izradu i provedbu gradskih i drugih programa i strategija zdravstvene zaštite, promicanje zdravlja te prevenciju i suzbijanje ovisnosti, potpore zdravstvenim programima i projektima udruga i drugih oblika organiziranog zdravstvenog djelovanja i rada, koordinaciju i kontrolu zdravstvenih ustanova u vlasništvu Grada.

Ekonomski poslovi uglavnom se odnose na javni gradski prijevoz te gradnju i održavanje cesta, ali i na poljoprivredu i turizam.

Usluge unaprjeđenja stanovanja i zajednice uglavnom se odnose na održavanje gradske imovine i javnih površina (npr. uličnu rasvjetu).

RAČUN FINANCIRANJA

Za razliku od pojmova *prihodi* i *rashodi* koji se koriste u računu prihoda i rashoda za poslovanje te prodaju i nabavu dugotrajne imovine, u računu financiranja se za financijsku imovinu, uzimanje, davanje i otplate zajmova koriste pojmovi *primitci* i *izdatci*. *Primitci* su priljevi novca, primjerice od zaduživanja, a *izdatci* su odljevi sredstava po tim kategorijama. Razlika primitaka i izdataka je *neto financiranje*, tj. iznos jednak višku/manjku iz računa prihoda i rashoda.

	Izvršenje 2014.*	Plan 2015.*	Plan 2016.*	Plan 2016.**	Projekcija 2017.**	Projekcija 2018.**
Račun prihoda i rashoda						
Ukupni prihodi	6.649,1	6.628,6	6.648,2	8.317,5	8.337,6	8.347,4
Ukupni rashodi	6.636,1	6.610,0	6.600,9	8.303,1	8.334,1	8.343,1
Višak	13,1	18,7	47,3	14,4	3,4	4,2
Račun financiranja						
Primitci od financijske imovine i zaduživanja	197,6	221,4	201,8	234,7	234,6	234,8
Izdatci za financijsku imovinu i otplate zajmova	222,1	240,1	249,1	249,1	238,1	239,1
Neto financiranje	-24,5	-18,7	-47,3	-14,4	-3,4	-4,2

Tablica 1: Račun prihoda i rashoda i račun financiranja, 2014.-18. (u mil. kuna)

* Bez vlastitih i namjenskih prihoda i primitaka proračunskih korisnika te rashoda i izdataka financiranim iz tih prihoda i primitaka.

** S vlastitim i namjenskim prihodima i primitcima proračunskih korisnika te rashodima i izdacima financiranim iz tih prihoda i primitaka.

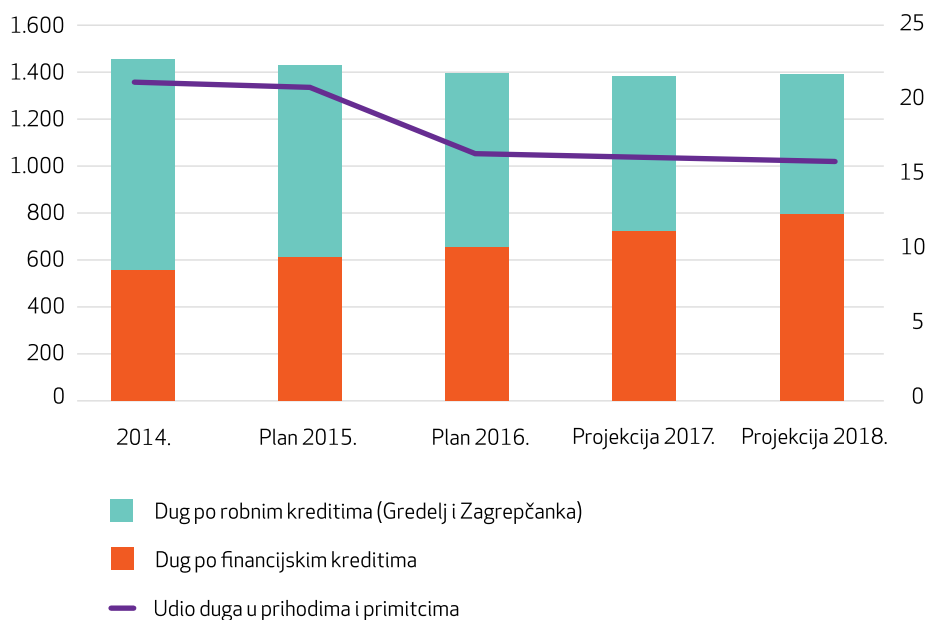
Uključujući vlastite i namjenske prihode i primitke proračunskih korisnika, planira se 234,7 mil. kuna primitaka, od čega se najveći dio (218 mil. kuna) odnosi na novo zaduživanje. Istovremeno se 249,1 mil. kuna izdataka planira za otplate postojećeg duga.

Direktan dug je zbroj svih proračunskih manjkova (deficita) iz tekućeg i ranijih razdoblja financiranih zaduživanjem.

PLANIRANI DUG GRADSKOG PRORAČUNA

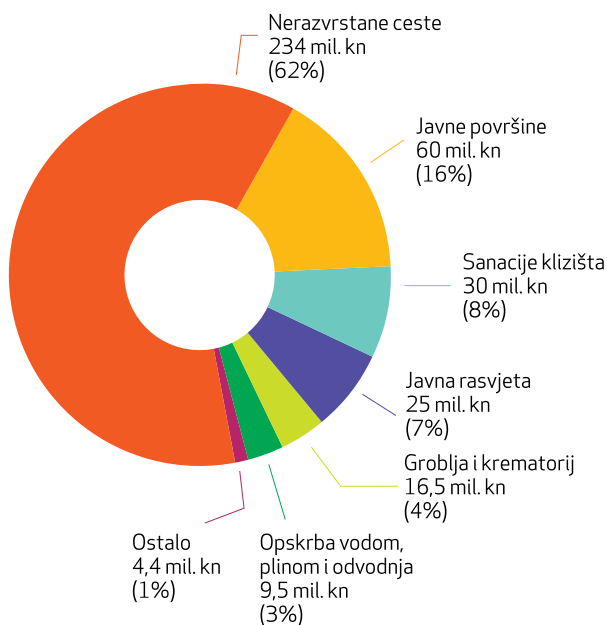
Direktan dug Grada u razdoblju od 2014.–16. kreće se na razini od oko 1,4 mlrd. kuna (grafikon 5), s blago padajućim trendom u 2017. i 2018. Udio duga u proračunskim prihodima i primitcima na kraju 2015. iznosit će oko 21%, a 2016. se smanjuje na 16,4% zbog uključivanja vlastitih i namjenskih prihoda i primitaka proračunskih korisnika. To znači da je razina zaduženosti Grada niska te da direktni dug može bez poteškoća servisirati iz redovitih prihoda i primitaka. Neophodno je napomenuti da je Gradu za dugoročno zaduživanje – prema Zakonu o proračunu – potrebna suglasnost Vlade, te grafikon 5 prikazuje visinu planiranog, a visina stvarnog duga će ovisiti o toj suglasnosti.

Grafikon 5: Dug Grada Zagreba (u mil. kuna, lijeva skala) i udio duga u proračunskim prihodima i primitcima (u %, desna skala), 2014.–18.

RAZVOJNI PROGRAMI – VAŽNIJE INVESTICIJE

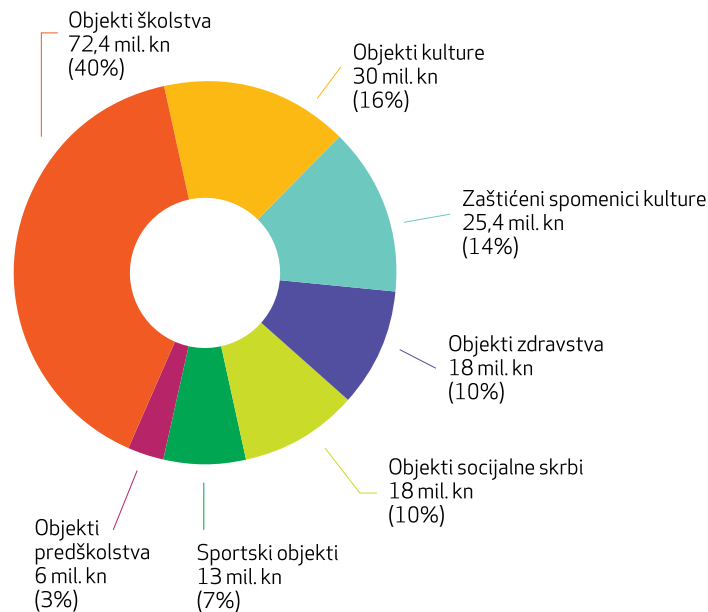
Za **gradnju objekata i uređaja komunalne infrastrukture planira se 379.4 mil. kuna** (grafikon 6). Dobra opskrbljenost komunalnim uslugama pridonosi kvaliteti življenja i atraktivnosti gradskog prostora za smještaj poslovnih i društvenih sadržaja, te je ovo ulaganje osnovni preduvjet ostvarivanja općih ciljeva prostornog razvitka Grada.

Grafikon 6: Kapitalna ulaganja u gradnju objekata i uređaja komunalne infrastrukture, 2016.

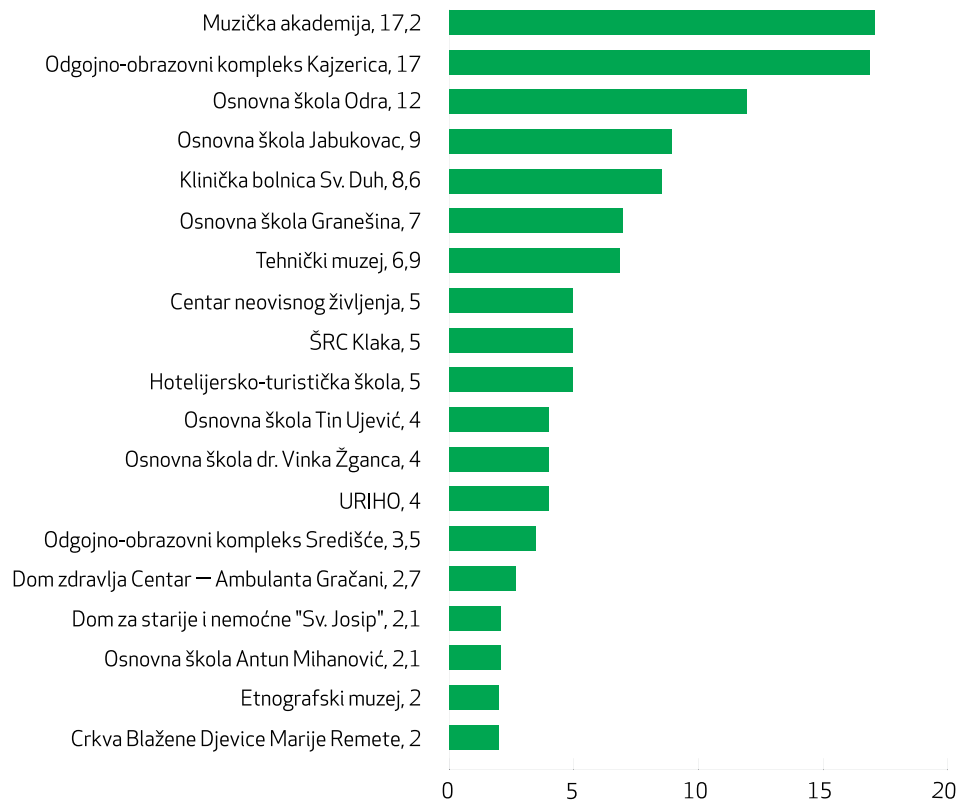
Najvažnija planirana ulaganja u objekte i uređaje komunalne infrastrukture odnose se na nerazvrstane ceste radi unaprjeđenja kvalitete, sigurnosti i razine usluge te osiguranja cjelovitosti prometne mreže. Ovisno o projektu, sredstva će se upotrijebiti za izradu tehničke dokumentacije, različite etape gradnje, rekonstrukcije.

Planira se **183 mil. kuna kapitalnih ulaganja u objekte društvenih djelatnosti** (grafikon 7).

Grafikon 7: Kapitalna ulaganja u objekte društvenih djelatnosti, 2016.

Neka od najvažnijih planiranih ulaganja u objekte društvenih djelatnosti vidljiva su u grafikonu 8. Ovisno o projektu, ulaganja se odnose na troškove izrade projektne dokumentacije, ishođenje akata o građenju, prenamjene prostora, adaptacije, sanacije, gradnje, opremanja te rješavanja imovinskih odnosa.

Grafikon 8: Dio najvažnijih planiranih kapitalnih ulaganja u objekte društvenih djelatnosti, 2016. (u mil. kuna)

ZNAČAJNI PROJEKTI GRADA ZAGREBA U 2016.

Osim već navedenih važnijih investicija u gradnju objekata i uređaja komunalne infrastrukture i u objekte društvenih djelatnosti, svake se godine značajan iznos sredstava iz proračuna ulaže u druge važnije projekte koje Grad provodi samostalno, uz sufinanciranje države ili EU-a. Od značajnijih projekata planiranih u 2016. valja izdvojiti dva:

Zagreb energetska efikasan grad (ZagEE) je program cjelovite energetske obnove odabranih energetski nedovoljno učinkovitih zgrada javne namjene u vlasništvu Grada, modernizacije dijela sustava javne rasvjete te primjene obnovljivih izvora energije. Ukupna planirana investicija 2013.–17. procjenjuje se na 238,8 mil. kuna. Za 2016. se planira 68 mil. kuna za završetak ugovorenih radova i realizaciju pokrenutih javnih nabava za energetska obnovu zgrada i modernizaciju sustava javne rasvjete te za daljnje pokretanje postupaka javne nabave i ugovaranje radova.

Modernizacija Zoološkog vrta. U nekoliko etapa planira se poboljšanje kvalitete turističke ponude izgradnjom novih sadržaja za smještaj životinja i kvalitetnijim uslugama posjetiteljima. Od planiranih 20 mil. kuna, 95% će sufinancirati Europski fond za regionalni razvoj. Inače, Zoološki vrt je najposjećenija turistička lokacija u Gradu i šesta po posjećenosti u cijeloj Hrvatskoj.

Strateški ciljevi razvoja Grada Zagreba utvrđeni su Zagrebplanom – razvojnom strategijom Grada Zagreba do 2020.

ŠTO VI MOŽETE UČINITI?

Gradska će skupština uskoro raspravljati o Prijedlogu proračuna za 2016., koji se do 31. prosinca 2015. mora i usvojiti. Riječ je o značajnom iznosu od 8,3 mlrd. kuna prihoda i rashoda. Svaka će zaposlena osoba tijekom 2016. u proračun prosječno mjesečno uplaćivati 976 kuna poreza na dohodak i prireza. Na svaku će se građanku i građanina prosječno mjesečno trošiti 895 kuna. Prema tome, svi bi građani trebali biti itekako zainteresirani za način prikupljanja i trošenja tog novca. Uz pomoć ovog kratkog vodiča i [Vodiča kroz proračun Grada Zagreba](#), i vi se možete uključiti i pokušati utjecati na konačni proračun i usluge koje od Grada očekujete. To možete činiti putem [mjesnih odbora](#), [gradskih četvrti](#) ili direktno slanjem prijedloga i komentara [zastupnicima u Gradskoj skupštini](#).

KORISNE MREŽNE STRANICE

[Grad Zagreb](#) – Službene stranice Grada Zagreba

[Grad Zagreb – Financije](#) – Gradski proračun

[Gradski ured za financije](#) – Kontakti, nadležnosti, poslovi

[Gradski uredi, zavodi i službe](#) – Detaljni podatci, kontakti, nadležnosti, poslovi

[Gradska skupština](#) – Ustrojstvo, nadležnosti, radna tijela, propisi

[Gradske četvrti](#) – Osnovni podatci, granice područja, tijela, ovlasti

[Mjesni odbori](#) – Granice područja, sjedišta, ovlasti

[Zagrebački holding](#) – Ustrojstvo, usluge, aktualnosti, kontakti

[Službeni glasnik Grada Zagreba](#) – Svi gradski propisi

[Ministarstvo financija – lokalni proračuni](#) – Arhiva proračuna svih općina, gradova i županija

[Zakon o proračunu](#) – Zakoni i propisi vezani uz proračun

[Institut za javne financije](#) – Transparentnost proračuna županija, gradova i općina

PRETHODNO OBJAVLJENI VODIČI

[Vodič kroz proračun Grada Zagreba](#)

[Prijedlog proračuna Grada Zagreba za 2015. – Kratki vodič](#)

[Izglasani proračun Grada Zagreba za 2015. – Kratki vodič](#)

[Izvršenje proračuna Grada Zagreba za 2014. – Kratki vodič](#)

[Prijedlog rebalansa proračuna Grada Zagreba za 2015. – Kratki vodič](#)